

УДК 811.111:378.147

ДО ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Байбакова Ольга Олександрівна
м.Ужгород

Стаття присвячена проблемам інноваційних технологій у вивченні англійської мови і аналізу сучасних поглядів на це питання. У статті розкриваються різні підходи щодо вирішення завдання підвищення ефективності вивчення англійської мови.

Ключові слова: інновації, інформаційні технології, комунікативні технології, методи вивчення, навчальний процес.

Впровадження Інтернет-технологій у процес навчання почалося не так давно. Проте, темпи його поширення неймовірно стрімкі. Застосування Інтернет-технологій на заняттях з іноземної мови є ефективним фактором для розвитку мотивації студентів. Сучасність пред'являє все більш високі вимоги до навчання. Інтернет зачіпає практично всі аспекти нашого життя. З використанням Інтернет-ресурсів не доводиться витрачати багато часу на пошуки інформації.

Нові інформаційні та комунікаційні технології руйнують рамки традиційного освітнього процесу. Використання їх веде до подолання вікових, часових і просторових бар'єрів і несе кожному можливість навчатися протягом усього життя. Як показує педагогічний досвід, використання Інтернет-ресурсів цікаве студентам своєю новизною, актуальністю, креативністю і дає можливість виявляти свою активність кожному. У цих умовах викладач тільки сприяє доступу студентів до мережі і більше не є єдиним носієм знань, а стає, скоріше, наставником-консультантом, і координатором, що допомагає розібратися в безмежному потоці інформації. Інтернет-ресурси можна використовувати в різних видах освітньої діяльності: включення в контекст уроку автентичних матеріалів мережі, самостійна робота студентів з метою пошуку інформації в рамках заданої теми, навчання на дистанційних курсах або отримання дистанційної освіти. Існують різні види інтеграції Інтернет-ресурсів у навчальний процес: використання готових навчальних матеріалів, застосування комунікативних служб для участі в обговоренні по заданій темі, створення і використання веб-сторінок і веб-

сайтів. На сьогоднішній день викладач іноземної мови повинен уміти добре орієнтуватися у величезній кількості Інтернет-ресурсів, які забезпечують оволодіння іноземною мовою в єдності з культурою її носіїв, а також значною мірою полегшують роботу викладача і підвищують ефективність навчання[3].

Існує багато публікацій і досліджень стосовно використання сучасних методик навчання для підвищення ефективності оволодіння іноземними мовами. Так російський вчений, доктор педагогічних наук, професор, Е.Полат, розглядала питання застосування Інтернету та методу проектів на уроках іноземних мов. Т.Полілова, В.Пономарьова займалися питаннями впровадження комп'ютерних технологій при викладанні іноземних мов. М.Ляховицкий, І.Кошман аналізували ефективність технічних засобів у процесі оволодіння іноземними мовами тощо.

Отже, метою цього дослідження є теоретичне обґрунтування методики навчання англійської мови за допомогою технічних засобів. Досягнення мети обумовлює доцільність вирішення наступних задач:

- розглянути сучасні технічні засоби оволодіння іноземними мовами;
- виявити роль комп'ютера та мультимедійних засобів при вивченні іноземних мов;
- розглянути досвід впровадження інформаційних технологій для підвищення ефективності та ліквідації труднощів при засвоєнні англійської мови студентами вищих навчальних закладів [2].

Для вивчення англійської мови використання Інтернету є особливо актуальним, оскільки переважна більшість сайтів всесвітньої павутини на англійській мові. Структура Інтернету досить складна, вона складається з декількох сервісів або служб. Зручно буде розділити основні служби на дві великі групи відповідно до їх функцій - комунікативної та інформаційної. До комунікативних служб можна віднести наступні види зв'язку: електронна пошта, телеконференція, веб-форум, відеоконференція, чат. Інформаційні служби надзвичайно популярні у ви-

кладанні, оскільки вони містять багаті освітні ресурси, прості у використанні і майже не потребують додаткового обладнання і матеріальних витрат. Однак треба зазначити, що інформаційні технології, Інтернет-технології - це аж ніяк не панацея на шляху підвищення мотивації і самостійності студентів в процесі вивчення іноземної мови в пізнавальному процесі. Проте сама лише наявність доступу до Інтернет-ресурсів не є гарантом швидкого і якісної мовної освіти. Невірна, методично неграмотно побудована робота студентів з Інтернет-ресурсами сприяє формуванню у студентів помилкових стереотипів і узагальнень про культуру країни досліджуваної мови.

Актуальність застосування нових інформаційних технологій продиктована, перш за все, педагогічними потребами в підвищенні ефективності розвитку навчання, зокрема, потребою формування навичок самостійної навчальної діяльності, дослідницького, креативного підходу в навчанні, формування критичного мислення, нової культури.

В даний час, зі стрімким наростанням обсягу інформації, знання самі по собі перестають бути самоціллю, вони стають умовою для успішної реалізації особистості, її професійної діяльності. У цьому зв'язку важливо допомогти студентам стати активними учасниками процесу навчання і формувати у них потребу в постійному пошуку. Студент повинен чітко розуміти, як знання англійської мови допоможе йому в майбутньому, в роботі. І така мотивація повинна виходити не стільки від викладача, скільки від реального стану речей на ринку праці. І, мабуть, одним з основних переваг Інтернету є доступ до необмеженої кількості свіжої інформації і величезний вибір. Використовуючи Інтернет-ресурси в навчальному процесі, викладач повинен ретельно продумувати свої цілі, оскільки безсистемне використання Інтернет-ресурсів навряд чи дасть бажаний результат, а також забезпечувати студентам необхідну підтримку (створення детальних інструкцій, проведення консультацій).

Останніми роками все частіше піднімається питання про використання нових інформаційних технологій. Це не лише нові технічні засоби, але і нові форми і методи викладання, новий підхід до процесу навчання. Основною метою вивчення іноземної мови є формування і розвиток комунікативної культури студентів, навчання практичному опануванню іноземної мови.

Завдання викладача полягає в тому, щоб створити умови практичного опанування мови для кожного студента, вибрати такі методи навчання, які б дозволили кожному студенту проявити свою активність, свою творчість. Завдання викладача – активізувати пізнавальну діяльність студента в процесі вивчення іноземної мови.

Сучасні педагогічні технології такі, як навчання у співпраці, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів допомагають реалізувати особово-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, їх рівня знань.

Форми роботи з комп'ютерними навчальними програмами на заняттях з іноземної мови включають: вивчення лексики; відпрацювання вимови; вивчення діалогічної і монологічної мови; вивчення писемності; відпрацювання граматичних явищ.

Можливості використання Інтернет-ресурсів величезні. Глобальна мережа Інтернет створює умови для здобуття будь-якої необхідної студентам і викладачам інформації, що знаходиться в будь-якій точці земної кулі: народознавчий матеріал, новини з життя молоді, статті з газет і журналів та інше.

На заняттях з англійської мови за допомогою Інтернету можна вирішувати цілий ряд дидактичних завдань: формувати навички і уміння читання, використовуючи матеріали глобальної мережі; удосконалювати уміння письмової мови; поповнювати словарний запас студентів; формувати у студентів мотивацію до вивчення англійської мови.

Крім того, використовуючи Інтернет-технології студенти розширюють свій кругозір, налагоджують і підтримують ділові

зв'язки і контакти зі своїми однолітками в англійськомовних країнах.

Студенти можуть брати участь в тестуванні, у вікторинах, конкурсах, що проводяться по мережі Інтернет, переписуватися з однолітками з інших країн, брати участь в чатах, відеоконференціях та інше.

Студенти можуть отримувати інформацію з проблеми, над якою працюють в даний момент в рамках проекту.

Основна мета вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах - формування комунікативної компетенції, всі інші цілі (освітня, розвиваюча) реалізуються в процесі здійснення цієї головної мети. Комунікативний підхід має на увазі навчання спілкуванню і формуванню здібності до міжкультурної взаємодії, що є основою функціонування Інтернету.

На даний час пріоритет віддається комунікативності, інтерактивності, автентичності спілкування, вивченню мови в культурному контексті, автономності і гуманізації навчання. Дані принципи роблять можливим розвиток міжкультурної компетенції як компонента комунікативної здатності. Кінцевою метою навчання іноземним мовам є навчання вільному орієнтуванню в іншомовному середовищі і умінню адекватно реагувати в різних ситуаціях, тобто спілкуванню. Сьогодні нові методики з використанням Інтернет-ресурсів протиставляються традиційному вивченню іноземних мов. Щоб навчити спілкуванню іноземною мовою, потрібно створити реальні, справжні життєві ситуації (тобто те, що називається принципом автентичності спілкування), які стимулюватимуть вивчення матеріалу і вироблятимуть адекватну поведінку. Цю помилку намагаються виправити нові технології, зокрема Інтернет.

Комунікативний підхід - стратегія, що моделює спілкування, направлена на створення психологічної і мовної готовності до спілкування, на свідоме осмислення матеріалу і способів дій з ним. Для користувача реалізації комунікативного підходу в Інтернеті не представляє особливої складності. Комунікативне завдання треба пропонувати таке, щоб студенти могли обговорювати проблему або ставити питання, причому студенти не просто діляться інформацією, але і оцінюють її. Основним же критерієм, що дозволяє відрізнити цей підхід від інших видів учбової діяльності, є те, що студенти самостійно обирають мовні одиниці для оформлення своїх думок. Використання Інтернету у комунікативному підході дуже добре мотивовано: його мета полягає у тому, щоб зацікавити студентів у вивченні іноземної мови за допомогою накопичення і розширення їх знань і досвіду [3].

Однією з основних вимог, що пред'являються до вчення іноземним мовам з використанням Інтернет-ресурсів, є створення взаємодії на заняттях, що називається в методиці інтерактивності. Інтерактивність - це "об'єднання, координація і взаємодоповнення зусиль комунікативної мети і результату мовними засобами". Навчаючи справжній мові, Інтернет допомагає у формуванні умінь і навичок розмовної мови, а також у вивченні лексики і граматики, забезпечуючи справжню зацікавленість і, отже, ефективність. Інтерактивність не просто створює реальні ситуації з життя, але і змушує студентів адекватно реагувати на них за допомогою іноземної мови.

Однією з технологій, що забезпечує особово-орієнтоване вчення, є метод проектів, як спосіб розвитку творчості, пізнавальної діяльності, самостійності. Проекти можуть підрозділятися на монопроекти, колективні, усно-мовні, видові, письмові та Інтернет - проекти.

Метод проектів формує у студентів комунікативні навички, культуру спілкування, уміння коротко і доступно формулювати думки, терпимо відноситися до думки партнерів по спілкуванню, розвивати уміння добувати інформацію з різних джерел, обробляти її за допомогою сучасних комп'ютерних технологій, створює мовне середовище, сприяє виникненню природної потреби в спілкуванні на іноземній мові.

Проектна форма роботи є однією з актуальних технологій, що дозволяють студентам застосувати накопичені знання з

предмету. Студенти розширюють свій кругозір, кордони володіння мовою, отримуючи досвід від практичного використання мови[1].

Впровадження інформаційних технологій у вчення значно різноманітніть процес сприйняття і відробітку інформації. Завдяки комп'ютеру, Інтернету і мультимедійним засобам студентам надається унікальна можливість опанування великого об'єму інформації з її подальшим аналізом і сортуванням. Значно розширюється і мотиваційна основа учбової діяльності.

На наш погляд, доцільність комп'ютеризації освітніх установ дозволяє добитися високої ефективності по трьом напрямках: педагогічний, методичний й економічний в порівнянні з традиційними формами виховно-освітньої роботи. Проте не варто забувати, що жодній машині не доступний інтуїтивний аналіз на основі комплексного сприйняття й повноцінного досвіду особи; це можливо лише в безпосередньому міжособовому спілкуванні. Комп'ютер володіє безперечними загально-дидактичними перевагами як засіб вчення, але живого педагога він не може замінити.

При роботі з комп'ютерними технологіями міняється роль педагога, основне завдання якого – підтримувати і направляти розвиток особистості студентів, їх творчий пошук. Стосунки з

учнями будуються на принципах співпраці й спільної творчості. У цих умовах неминучий перегляд організаційних форм учбової роботи, що склалися сьогодні [5, с.291].

На основі вищевикладеного матеріалу зробимо наступні висновки:

– завдяки сучасним інформаційним технологіям стає можливим знайомитися з культурою англomовних країн, що включає мовний етикет, особливості мовної поведінки різних людей в умовах спілкування, особливості культури, традицій країни мови, що вивчається; поповнювати свій словниковий запас, як активний, так і пасивний, лексику сучасної англійської мови, що відбиває певний етап розвитку культури народу, соціально-го й політичного облаштування суспільства;

– використовуючи інформаційні ресурси мережі Інтернет можна набагато ефективніше вирішувати цілу низку дидактичних завдань під час занять із англійської мови;

– для забезпечення ефективності підготовки перекладачів ділової документації з числа студентів нелінгвістичних спеціальностей, фахівцям рекомендується створювати більш сприятливі умови щодо використання сучасних інформаційних технологій.

Література і джерела

1. Інноваційні технології англійської мови у світлі ідей корпусної лінгвістики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ispr/2008_9-10/7_kaleydoskop.pdf> – Загол. з екрану. – Мова укр.
2. Використання інноваційних технологій при вивчанні англійської мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/21519/> – Загол. з екрану. – Мова укр.
3. Використання інтернет технологій при вивченні англійської мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://interconf.fl.kpi.ua/node/1093>> – Загол. з екрану. – Мова укр.
4. Вейхман Г.А. Структурные модели разговорного английского языка / Григорий Абрамович Вейхман. – Москва: Издательство "Международные отношения", 1969. - 224с.
5. Камянова Т.Г. Успешный английский / Татьяна Григорьевна Камянова. – Москва: ООО "Дом Славянской Книги", 2008. - 512с.
6. Пюви Дж. Пособие по педагогической терминологии: Учебное пособие / Дж. Пюви, И.А.Уолш. – Москва: Издательство "Высшая школа", 1982. – 239 с.
7. Почепцов Г.Г. Язык и юмор / Георгий Георгиевич Почепцов. – Киев: Издательство "Высшая школа", 1982. - 328с.

Статья посвящена проблемам инновационных технологий и анализу современных взглядов на этот вопрос. В статье расскрываются разные подходы к решению задачи повышения эффективности изучения английского языка.

Ключевые слова: инновации, информационные технологии, коммуникативные технологии, методы обучения, учебный процесс.

The author of the article has considered the making use of innovational technologies in studying English. The different approaches to the solving of a problem raising the effectiveness of English studying have been analyzed in the article.

Key words: innovations, informational technologies, communicative technologies, methods of studying, educational process.